



دانشگاه علوم پزشکی و خدمات
بهداشتی - درمانی
استان قزوین

نقش عوامل ساختاری بر رفتار کارآفرینی اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی قزوین: ۱۳۹۵

The role of structural factors on entrepreneurial behavior of
Medical Sciences faculty members of Qazvin in 2017

استاد راهنما: سرکار خانم دکتر محبی فر
استاد مشاور: سرکار خانم دکتر رفیعی

دانشجو: نگین محمدی

اهمیت و بیان مسئله

تولید دانش در کنار انتشار موفق و کاربرد موثر آن در تولید به یک هدف جهانی تبدیل شده و بسیاری از کشورهای دنیا به دنبال روش‌هایی برای انتقال دانش و فناوری حاصل از تحقیقات دانشگاهی از طریق کانال‌های کارآفرینی هستند (۳).

کارآفرینی دانشگاهی به معنی مشارکت دانشگاه‌ها در توسعه اقتصادی است و به طور جامع می‌توان آن را تنظیم تمام فعالیت‌های عملیاتی و عناصر دانشگاهی اعم از دانشجویان، استادان، مسئولان دانشکده و کارکنان به نحوی که در طی مراحل نوآوری و رقابتی شدن اقتصاد محلی در بازارهای ملی و جهانی و افزایش سرمایه‌های اجتماعی آن کشور شرکت کنند دانست (۶).

موج جدید تغییرات و تحولات در جوامع، فناوری‌های نوین و نوآوری‌های روزافزون



سبب شده تا سازمان‌ها از جمله مراکز آموزشی و دانشگاه‌ها برای پاسخ‌گویی، تداوم حیات، ایجاد ارزش و عملکرد بهتر، خود را با شرایط جدید منطبق نمایند بدین منظور آنچه ضرورت می‌یابد توجه و تقویت مهارت‌هایی چون نوآوری، ابداع، پیشرو بودن و در مجموع کارآفرینی می‌باشد.

برای تحقق کارآفرینی ← یکی از ابزارهای مناسب وجود ساختار سازمانی منطبق بر مفاهیم کارآفرینی است به عبارتی ساختار الگویی از ارتباطات و هماهنگی است که منابع انسانی، فناوری، وظایف و به طور کلی عناصر محیطی سازمان را برای رسیدن به اهداف آن به یکدیگر مرتبط می‌سازد (۱۴).



پیاده‌سازی اقتصاد دانش‌بنیان و حمایت از آن در قالب کارآفرینی دانشگاهی

دانشگاه

بسته حمایتی - سیاستی افزایش ارتباط دانشگاه با صنعت

بسته حمایتی
سیاستی
ارتباط دانشگاه با صنعت
۱۳۹۵

سال ۱۳۹۵

تهیه و تدوین: شورای فناوری سلامت
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

بسته حمایتی- سیاسی افزایش ارتباط دانشگاه با صنعت در حوزه معاونت آموزشی

۳. طراحی و اجرای الگوهای کارآفرینی در حوزه سلامت به منظور ایجاد و ارتقای جایگاه های شغلی دانش
آموختگان علوم پزشکی

۴. طراحی و اجرای برنامه های آموزشی جدید تولید محور و علمی کاربردی براساس نیازهای بومی و ملی در
حوزه علوم پزشکی

۵. حمایت از راه اندازی مراکز رشد فناوری آموزشی در هر یکی از مناطق آمایشی

۶. حمایت از راه اندازی صندوق (سرمایه گذاری خطر پذیر) در نوآوری تکنولوژی های آموزشی

۷. بازنگری رسالت، اهداف و کارکردهای دانشگاه های علوم پزشکی براساس مدل دانشگاههای کارآفرین

۸- بازبینی ساختار دانشگاه های علوم پزشکی براساس کارکردهای دانشگاه کارآفرین

۹. باز مهندسی فرایندهای دانشگاه های علوم پزشکی براساس مدل دانشگاه کارآفرین

۱۰. توسعه زیرساخت ها و منابع دانشگاه های علوم پزشکی براساس مدل دانشگاه کارآفرین

اهمیت و بیان مسئله

کارآفرینی دانشگاهی چیست ؟

کارآفرینی دانشگاهی به معنی مشارکت دانشگاه‌ها در توسعه اقتصادی است و به طور جامع می‌توان آن را تنظیم تمام فعالیت‌های عملیاتی و عناصر دانشگاهی اعم از دانشجویان، استادان، مسئولان دانشکده و کارکنان به نحوی که در طی مراحل نوآوری و رقابتی شدن اقتصاد محلی در بازارهای ملی و جهانی و افزایش سرمایه‌های اجتماعی آن کشور شرکت کنند دانست (۶).

کارآفرینی دانشگاهی یکی از کانال‌های اصلی مشارکت دانشگاه‌ها در توسعه اقتصادی است و کارآفرینان دانشگاهی مهم‌ترین بازیگران در پروسه انتقال تکنولوژی از دانشگاه به صنعت هستند و دستاوردهای آنان در انتقال تحقیقات دانشگاهی به توسعه اقتصاد ملی کمک می‌کند علاوه بر این بسیاری از کارآفرینان دانشگاهی با استفاده از نتایج تحقیقات دانشگاهی راه ورود به بازار را می‌یابند و نقش مهمی را در ایجاد کسب و کارهای کارآفرینانه ایفا می‌کنند. فعالیت‌های تجاری دانشگاه‌ها نیز مانند ثبت اختراعات، اخذ مجوزها برای رشد و توسعه ابزارهای علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد (۱۰).

بررسی متون



| ردیف | عنوان | نویسندگان | سال | نتایج |
|------|---|---|------|---|
| ۱ | شناسایی عوامل ساختاری موثر بر توسعه کارآفرینی دانشگاهی | یدالهی فارسی جهانگیر، زالی محمدرضا، باقری فرد | ۱۳۹۰ | براساس نتایج تحقیق ۲۵ عامل ساختاری در قالب ۹ بعد شناسایی شدند که ابعاد عوامل ساختاری از وزن و اهمیت یکسان برخوردار نیستند، بلکه به ترتیب ساختار سازمانی، امکانات فیزیکی، نظام پژوهشی، نظام مالی، نظام منابع انسانی، استراتژی سازمانی، نظام منابع اطلاعاتی، فرآیندها و روش های کاری و سیستم کنترل و نظارت دارای اولویت می باشند. |
| ۲ | تأثیر سرمایه اجتماعی بر کارآفرینی و رفتار شهروندی سازمانی | مصباحی جهرمی ن، نگارالسادات، ادیب زاده، نخعی | ۱۳۹۴ | . نتایج حاکی از آن بود که سرمایه اجتماعی بر کارآفرینی سازمانی و رفتار شهروندی اثر مثبت و معنادار دارد. همچنین، متغیر هوش هیجانی علاوه بر نقش تعدیل گر، اثر مستقیم و معنادار بر کارآفرینی و رفتار شهروندی دارد . |
| ۳ | بررسی کارآفرینی درون- سازمانی با استفاده از مدل استیونسون | کاظمی، افتخارآفاق ارجمندی نژاد. | ۱۳۹۱ | نتایج نشان می دهد که کارآفرینی درون سازمانی در سازمان مورد تحقیق از نقطه نظر شش مؤلفه نامبرده، از مقدار میانگین که عدد ۵ می باشد، کمتر است. این نشان می دهد که افراد نمونه به جای «جهت گیری کارآفرینانه»، بیشتر متمایل به حفظ «رفتار اداری» در سازمان هستند . |
| ۴ | مقایسه وضعیت موجود عوامل ساختاری بخش ستادی دانشگاه علوم پزشکی شیراز با ساختار کارآفرینانه ایده آل | _ نوربخش | ۱۳۹۰ | یافته های پژوهش حاکی از وجود تفاوت معنی دار بین وضعیت جاری ۷ عامل ساختاری با وضعیت کارآفرینانه ی ایده آل آنها در سطح معنی داری ۰/۰۵ می باشد. بنابراین تمامی ۷ عامل به عنوان مشکلات ساختاری دانشگاه علوم پزشکی شیراز بیان می شوند. |

| ردیف | عنوان | نویسندگان | سال | نتایج |
|------|---|---------------------------------|------|--|
| 5 | رفتار کارآفرینانه در بخش دولتی یونان | واسیلیس موستاکیس وهمکاران | 2005 | در واقع هدف گسترش پژوهش های پیشین به ارزیابی تجربی از رفتار کارآفرینانه در میان کارکنان خط مقدم در بخش دولتی یونانی بود که به عنوان یک نتیجه، سیاستگذاران باید اقدامات مناسبی را برای ساخت یک بافت حمایتی برای کارآفرینی عمومی اجرا کنند . |
| 6 | تاثیر ساختار سازمان بر مطلوبیت یک سبک مدیریت برتر کارآفرینی | کوپن جی جی | 2002 | یافته نشان می دهد که یک سبک کارآفرینی مدیریت ارشد دارای اثر مثبت بر عملکرد شرکت های ارگانیک ساختار و اثر منفی بر روی عملکرد شرکت های مکانیکی ساختار دارد. |
| 7 | نشان دادن برنامه های کارآفرینی جدید در موسسات آموزش عالی انگلستان | اسمیس | 2006 | نتایج مطالعه، حاکی از اثربخش بودن برنامه های کارآفرینانه دارد. اما مبین این واقعیت بود که اجرای چنین برنامه هایی در دانشگاه به دلیل محدودیت منابع، فقدان آموزش و یافتن کارآفرینان شایسته، کاری مشکل است. |
| 8 | ویژگی های کارآفرینی در میان دانشجویان دانشگاه: دیدگاه هایی را برای آموزش کارآفرینی و آموزش در ترکیه | یونکا | 2006 | این امر نشان می دهد که این دانشجویان از ریسک پذیری بالا، کانون کنترل درونی، نیاز به موفقیت زیاد و نوآوری بالایی برخوردارند. بنابراین تحقیق نشان داد که کارآفرینان، ویژگی ها، نگرش ها و ارزش های منحصر بفردی دارند که محرکی برای آنان بوده و آنها را از دیگران مجزا می کند. |

تعیین نقش عوامل ساختاری بر رفتار کارآفرینی اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی قزوین: ۱۳۹۵

هدف اصلی

اهداف فرعی

- تعیین میانگین نمره عوامل ساختاری موثر بر توسعه کارآفرینی دانشگاه علوم پزشکی قزوین
- تعیین میانگین نمره ساختار سازمانی موثر بر توسعه کارآفرینی دانشگاه علوم پزشکی قزوین
- تعیین میانگین نمره امکانات فیزیکی موثر بر توسعه کارآفرینی دانشگاه علوم پزشکی قزوین
- تعیین میانگین نمره استراتژی سازمانی موثر بر توسعه کارآفرینی دانشگاه علوم پزشکی قزوین
- تعیین میانگین نمره فرایندها و روش های کاری موثر بر توسعه کارآفرینی دانشگاه علوم پزشکی قزوین
- تعیین میانگین نمره سیستم کنترلی و نظارتی موثر بر توسعه کارآفرینی دانشگاه علوم پزشکی قزوین
- تعیین میانگین نمره سیستم پژوهشی موثر بر توسعه کارآفرینی دانشگاه علوم پزشکی قزوین
- تعیین میانگین نمره سیستم مالی موثر بر توسعه کارآفرینی دانشگاه علوم پزشکی قزوین
- تعیین میانگین نمره سیستم منابع انسانی موثر بر توسعه کارآفرینی دانشگاه علوم پزشکی قزوین
- تعیین میانگین نمره سیستم منابع اطلاعاتی موثر بر توسعه کارآفرینی دانشگاه علوم پزشکی قزوین
- تعیین میانگین نمره رفتار کارآفرینانه اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی قزوین
- تعیین نقش هریک از عوامل ۹ گانه ساختاری بر رفتار کارآفرینی اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی قزوین

هدف کاربردی

با تعیین نقش و میزان اثرگذاری هریک از عوامل ساختاری بر رفتار کارآفرینی اعضای هیئت علمی می توان به موسسات آموزشی و دانشگاهی یاری رسانید تا صرف منابع و تمرکز خود را بر عواملی معطوف دارند که بیشترین نقش را بر بهبود توسعه این گونه رفتارها دارند.



فرضیات پژوهش

- بین عوامل ساختاری ۹گانه با رفتار کارآفرینی اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی قزوین ارتباط وجود دارد.
- هریک از عوامل ساختاری ۹گانه نقش موثری در تعیین رفتار کارآفرینی اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی قزوین دارد .
- رفتار کارآفرینی اعضای هیات علمی در دانشکده های مختلف دانشگاه علوم پزشکی متفاوت می باشد.
- وضعیت عوامل ساختاری موثر بر کارآفرینی از دیدگاه اعضای هیئت علمی دانشکده های مختلف دانشگاه علوم پزشکی قزوین متفاوت می باشد.

نوع مطالعه

این پژوهش یک مطالعه توصیفی-تحلیلی است که به صورت مقطعی در نیمه دوم سال ۱۳۹۵ انجام خواهد گرفت.

جامعه آماری

جامعه مورد مطالعه این پژوهش را کلیه اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی قزوین، که ۲۷۵ نفر هستند را تشکیل می دهند.

روش نمونه گیری

در این مطالعه به علت محدود بودن جامعه آماری، نمونه گیری انجام نخواهد شد و به صورت کلی شماری خواهد بود.

ابزار گردآوری داده ها

ابزار پژوهش

جمع آوری داده ها از طریق تکمیل دو پرسشنامه
"عوامل ساختاری موثر در توسعه کارآفرینی" و "رفتار
کارآفرینی در سازمان" انجام خواهد شد.

پرسشنامه «عوامل ساختاری موثر بر توسعه کارآفرینی دانشگاهی»

این پرسشنامه ۲۵ سوال در ۹ بعد (ساختار سازمانی؛ امکانات فیزیکی؛ استراتژی سازمانی؛ فرایندها و روش های کاری؛ سیستم کنترل و نظارت؛ سیستم پژوهشی؛ سیستم مالی؛ سیستم منابع انسانی؛ سیستم منابع اطلاعاتی) طراحی خواهد شد. این پرسشنامه بر اساس مقیاس لیکرت (خیلی کم ۱، کم ۲، متوسط ۳، زیاد ۴ و خیلی زیاد ۵) می باشد.

پرسشنامه «رفتار کارآفرینانه در سازمان»

این پرسشنامه توسط لئون دایس زامپتاکیس و واسیلیس موستاکیس (Leonidas A. Zampetakis, Vassillis Moustakis, 2007) تهیه و تنظیم، و توسط مقیمی ترجمه شده است و دارای ۱۲ سوال است که مشتمل بر مولفه های (کاهش موانع بروکراتیک، تغییر در رفتار کارکنان، بینش استراتژیک، ایجاد یک محیط کاری پر انرژی و محیط حمایتی) می باشد. این پرسشنامه بر اساس مقیاس لیکرت (کاملاً مخالفم ۱، مخالفم ۲، نه موافقم نه مخالفم ۳، موافقم ۴ و کاملاً موافقم ۵) می باشد.

پایایی و روایی: درفت اولیه پرسشنامه ها را از پایان نامه مقطع ارشد جهانگیر یداللهی با عنوان «شناسایی عوامل ساختاری موثر بر توسعه کارآفرینی دانشگاهی» استخراج شد و مجدداً آن را در پنل خبرگان که متشکل از ۵ نفر از اعضای هیئت علمی رشته مدیریت دانشگاه علوم پزشکی قزوین قرار دادیم روایی صوری آن را به تایید خواهیم رساند و سپس مطالعه ای پایلت و پرسشنامه ی مربوطه را به ۱۰٪ از اعضای هیئت علمی خواهیم داد تا متعاقب آن روایی محتوا و پایایی سوالات پرسشنامه تایید گردد.

روش جمع آوری داده ها

پس از کسب معرفی نامه از دانشکده ی بهداشت دانشگاه علوم پزشکی قزوین به مدیریت دانشکده های تابعه دانشگاه شامل پزشکی، دندانپزشکی، پرستاری و مامایی و بهداشت و پیراپزشکی مراجعه خواهد شد و پس از ارائه معرفی نامه و توضیح در مورد اهداف پژوهش و جلب موافقت و همکاری اعضای هیات علمی با **EDC** دانشکده هماهنگ خواهد شد و ضمن گرفتن یک لیست که بتوان ۲۷۰ نفر را پوشش داد، یک کارگاه یا پنل کارآفرینی تدارک داده خواهد شد که از طریق **EDC** کاملاً توجیه میشوند، پس از پایان کارگاه و توجیه شدن اقدام به پر کردن پرسشنامه ها خواهد شد.



جهت تحلیل داده های جمع آوری شده از آزمون های آماری توصیفی (فراوانی، میانگین و انحراف معیار) استفاده می شود. برای تخمین همبستگی و نقش هریک از عوامل ساختاری بر متغیر وابسته (رفتار کارآفرینی) مربوطه از آزمون های همبستگی و مدل های رگرسیون استفاده خواهد شد.

داده ها
و تحلیل
تجزیه

منابع

- 1_ اکابران زادقدیم محمدرضا، ممقانی علیرضا، تیمورنژاد کاوه. بررسی میزان تاثیر سیاست‌های حمایتی دولت بر صنایع کوچک و متوسط در برنامه چهارم توسعه کشور . پژوهش‌های مدیریت در ایران، دوره ۱۵، شماره ۴، ۱۳۹۰، ۱۹۳-۲۱۵.
- 2_ وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، شورای فناوری سلامت. بسته حمایتی -سیاستی افزایش ارتباط دانشگاه با صنعت، ۱۳۹۵، ۱-۱۷ .
- 3_ Chang YC., Chen MH., Hua M, Yang PY. Factors Influencing Academic Entrepreneurship: The Case of Taiwan. Int. J. Technology Management. 2005.
- 4_ ضیاء بابک، تاج پور مهدی. طراحی و تبیین مدل جامع کارآفرینی دانشگاهی در پارک علم و فناوری دانشگاه تهران. پژوهشنامه مدیریت اجرایی، سال ۷، شماره ۱۴، ۱۳۹۴، ۷۳-۹۰ .
- 5_ علیمردانی مهرزاد، قهرمانی محمد، ابوالقاسمی محمود. بررسی رابطه ی میان ساختار سازمانی و کارآفرینی سازمانی (مورد مطالعه دانشگاه شهید بهشتی). فصلنامه علمی-پژوهشی رهیافتی نو در مدیریت آموزشی. سال اول، شماره ۳، بهار ۱۳۸۸، ۱۳۱-۱۴۴.
- 6_ Skurczyński M. ACADEMIC ENTREPRENEURSHIP INCUBATORS NETWORK IN POLAND. European Integration Studies European Integration Studies . 2008, Issue 2, p115-120. 6p
- 7_ Clark B. The entrepreneurial university: New foundations for collegiality, autonomy, and achievement. Higher Education Management, 2001, vol. 13, No. 2
- 8_ Zhang J. A study of academic entrepreneurs using venture capital data. August 2007, IZA Discussion Paper No. 2992.
- 9_ Guerrero-Cano M, Kirby D, Urbano D. A literature review on entrepreneurial universities: An institutional approach. In 3rd Conference of Pre-communications to Congresses, University of Barcelona 2006 Jun 29
- 10_ یدالهی فارسی جهانگیر، زالی محمدرضا، باقری فرد سیدمرتضی. شناسایی عوامل ساختاری موثر بر توسعه کارآفرینی دانشگاهی؛ مطالعه موردی دانشگاه جامع علمی-کاربردی .سیاست علم و فناوری : دوره ۴ , شماره ۱ ؛ پاییز ۱۳۹۰، از صفحه ۱۷ تا صفحه ۳۲.

- 11_Lockett A, Siegel D, Wright M, Ensley MD. The creation of spin-off firms at public research institutions: Managerial and policy implications. Research Policy . Volume 34, Issue 7, September 2005, Pages 981–993.
- 12_Anderseck K. Institutional and academic entrepreneurship: implications for university governance and management. Higher Education in Europe ,Higher Education in Europe, Vol. XXIX, No. 2, July 2004.
- 13_Audretsch DB, Phillips RJ. Entrepreneurship, state economic development policy, and the entrepreneurial university. State Economic Development Policy, and the Entrepreneurial University (April 2007)., Vol. 2007.
- 14_آزما، فریدون و آقایی، جواد . ” رابطه بین ساختار سازمانی و کارآفرینی سازمانی در سازمان جهاد کشاورزی استان خراسان شمالی“. پژوهشنامه تربیتی، شماره بیست و یکم، زمستان ۱۳۸۸، سال ۱۳۸۸، صص ۲۶-۱.
- 15_امامی نژاد، مسعود . کارآفرینی در ساختار سازمانی مناسب عامل توسعه سازمان، مجله مدیریت، شماره ۹۰، مهر و آبان ۱۳۸۳.
- 16_استیون رابینز. تئوری سازمان: ساختار و طرح سازمانی سیدمهدی الوانی (مترجم)، حسن دانایی فرد (مترجم). ناشر اشراقی، صفار ۲۵، سال ۱۳۹۰.
- 17_ملک زاده، المذخوری، یاسین خزعل قاسم، الکمالی، کاظم محمود عبدالقادر. بررسی تاثیر ساختار سازمانی بر گرایش به کار آفرینی (مورد مطالعه: بانک‌های بغداد) . In کنفرانس بین المللی پژوهش‌های نوین در مدیریت و مهندسی صنایع، سال ۱۳۹۵.
- 18_مصباحی جهرمی ن، نگارالسادات، ادیب زاده، نخعی، حسینی. تأثیر سرمایه اجتماعی بر کارآفرینی و رفتار شهروندی سازمانی (بررسی نقش تعدیل‌گری هوش هیجانی کارکنان). مدیریت سرمایه اجتماعی. مقاله ۴، دوره ۲، شماره ۳، پاییز ۱۳۹۴، صفحه ۳۶۷-۳۹۲.
- 19_کاظمی، افتخارآفاق ارجمندی نژاد. بررسی کارآفرینی درون سازمانی با استفاده از مدل استیونسون. اولین کنفرانس بین المللی مدیریت نوآوری و کارآفرینی، ۱۳۹۱.
- 20_شاه حسینی ع، میرآخوری ع. تعیین سطح کارآفرینی فردی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی (مطالعه موردی: دانشجویان تحصیلات تکمیلی رشته مدیریت فرهنگی واحد علوم و تحقیقات). مدیریت فرهنگی، سال دوم، شماره پنجم، پاییز ۱۳۸۸، صفحه ۱۰۲ تا ۱۰۸.

منابع

- 21_ نوریخس، مقایسه وضعیت موجود عوامل ساختاری بخش ستادی دانشگاه علوم پزشکی شیراز با ساختار کارآفرینانه ایده آل، فصلنامه رهبری و مدیریت آموزشی، شماره ۱۸ ISC، زمستان ۱۳۹۰.
- 22_ فارسی جی، جهانگیر یداللهی. مدیریت و ارزیابی عملکرد کارآفرینی سازمانی. مدیریت فرهنگ سازمانی. سال ۱۳۸۵.
- 23_ Leonidas A. Zampetakis, Vassilis Moustakis, (2007) "Entrepreneurial behaviour in the Greek public sector", International Journal of Entrepreneurial Behavior & Research, Vol. 13 Iss: 1, pp.19 - 38
- 24_ Covin JG, Slevin DP. The influence of organization structure on the utility of an entrepreneurial top management style. Journal of management studies. 1988 May 1;25(3):217-34
- 25_ Giri Jogaratnam, Eliza Ching-Yick Tse, (2006) "Entrepreneurial orientation and the structuring of organizations: Performance evidence from the Asian hotel industry", International Journal of Contemporary Hospitality Management, Vol. 18 Iss: 6, pp.454 - 468
- 26_ A.J. Smith, L.A. Collins, P.D. Hannon, (2006) "Embedding new entrepreneurship programmes in UK higher education institutions: Challenges and considerations", Education + Training, Vol. 48 Iss: 8/9, pp.555 – 567
- 27_ Yonca Gürol, Nuray Atsan, (2006) "Entrepreneurial characteristics amongst university students: Some insights for entrepreneurship education and training in Turkey", Education + Training, Vol. 48 Iss: 1, pp.25 - 38

• با تشکر از اساتید محترم

